

Lönestatistisk årsbok 2000

 Sveriges officiella statistik

Statistiska centralbyrån
2001

Lönestatistisk årsbok 2000

Statistical yearbook of salaries and wages 2000

Sveriges officiella statistik

Official Statistics of Sweden

SCB 2001

Statistics Sweden 2001

Tidigare publiceringar / *Previous publications*

Lönestatistisk årsbok /
*Statistical Yearbook of
salaries and wages 1992,
1993, 1994, 1995, 1996,
1997, 1998, and 1999*

Producent / *Producer*

SCB, Programmet för
strukturlönestatistik,
Statistics Sweden.
*Programme for statistics of
wage/salary structures*

Adress / *Address*

701 89 Örebro
SE 701 89 Örebro, Sweden

Förfrågningar / *Further information*

Andreas Blomquist,
tel +46 19 17 65 09,
andreas.blomquist@scb.se

Sofia Nilsson,
tel +46 19 17 65 86,
sofia.nilsson@scb.se

Omslag / *Cover*: Jan-Aage Haaland, SCB

Om du citerar ur denna publikation, var god uppge:

Källa: SCB, Lönestatistisk årsbok 2000

When quoting this publication, please cite: Source: Statistical yearbook of salaries and wages 2000, Statistics Sweden

Printed in Sweden

SCB-tryck, Örebro 2001.11

ISSN 1401-2677

ISBN 91-618-1076-2

Förord

Lönestatistisk årsbok 2000, som publiceras i december 2001, avser data för 2000. Den ingår i en serie vars syfte är att årligen ge en översiktlig och jämförbar statistik om lönestrukturen för hela arbetsmarknaden.

Sedan den 1 januari 2001 är den nya myndigheten Medlingsinstitutet statistikansvarig myndighet och beställare av den officiella lönestatistiken. Institutets uppgift är att beställa statistik som på bästa sätt tillgodoser användarnas behov. Produktionsansvaret för den årliga lönestatistiken ligger liksom tidigare hos SCB.

För åren 1996-1999 publicerade SCB även boken *Kvinnors och mäns löner*. För att tillfredsställa efterfrågan på lönestatistik uppdelad efter kön har Lönestatistisk årsbok från och med i år i stället förbättrats i detta avseende.

I denna publikation redovisas lönestatistik över arbetsmarknaden som helhet. Årsboken redovisar löner efter bl.a. kön, region, utbildning, yrkesgrupp och ålder. Den innehåller även en utförlig presentation av de metoder med vilka statistiken är framställd.

De uppgifter som ligger till grund för denna publikation är hämtade från de olika sektorernas grundmaterial.

Lönestatistisk årsbok 2001 har utarbetats av Andreas Blomquist, Margareta Carlson, Rolf Högqvist, Sofia Nilsson, Hanna Philipsson, Christer Segerdorff, Kristian Söderholm och Annica Wallerå.

Preface

The Statistical Yearbook of salaries and wages 2000 is an annual publication which presents data of the structure of salaries for the whole labour market.

The intention is to present statistics for all sectors (the primary local authorities, the county councils, the state and private sectors) and to report salaries for all employees.

The publication reports salaries by, among other factors, sex, region, education, occupation group and age. It also includes a detailed documentation of the methods by which the statistics are produced.

Statistical yearbook of salaries 2000 was produced by Andreas Blomquist, Margareta Carlson, Rolf Högqvist, Sofia Nilsson, Hanna Philipsson, Christer Segerdorff, Kristian Söderholm and Annica Wallerå.

Stockholm i november 2001

Svante Öberg
Generaldirektör / *Director-General*
Statistiska centralbyrån /
Statistics Sweden

Anders Lindström
Generaldirektör / *Director-General*
Medlingsinstitutet / *National*
Mediation Office

Innehållsförteckning

3	Förord	Preface
7	Sammanfattning	Summary
8	Summary	English summary
9	Inledning	Introduction
10	Viktigt att veta om upp- läggning och genomför- ande	Important things to know about organisation and implementation
11	Faktorer som påverkar lönen	Factors affecting the salary
12	Arbetsmarknadens lönestruktur	Salary structure of the labour market
12	Lönespridning	Salary dispersion
13	Lön efter sektor	Salary by sector
17	Lön efter region	Salary by region
21	Lön efter utbildning	Salary by education
24	Val av yrke efter utbildning	Choice of occupation after education
26	Lön efter yrke	Salary by occupation
32	Lön efter kön	Salary by sex
37	Hög- och lågavlönade	High-paid and low-paid earners
44	List of terms	List of terms
51	Tabeller	Tables
52	Tabell 1 Lönespridning efter sektor 2000	Salary dispersion by sector 2000
54	Tabell 2 Genomsnittlig månadslön efter ålder, utbildningsnivå och kön 2000	Average monthly salary by age, level of education and sex 2000
61	Tabell 3 Genomsnittlig månadslön efter utbildningsinriktning, utbild- ningsnivå och kön 2000	Average monthly salary by field of education, level of education and sex 2000

68	Tabell 4 Genomsnittlig månadslön efter region, utbildningsnivå och kön 2000	Average monthly salary by region, level of education and sex 2000
75	Tabell 5 Lönespridning efter utbildningsnivå, ålder och kön 2000	Salary dispersion by level of education, age and sex 2000
85	Tabell 6 Genomsnittlig månadslön och kompletterande information efter utbildning 2000	Average monthly salary and additional information by education 2000
93	Tabell 7 Genomsnittlig månadslön och kompletterande information efter yrkesgrupp 2000	Average monthly salary and additional information by occupational group 2000
116	Tabell 8 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp, utbildningsnivå och kön 2000	Average monthly salary by occupational group, level of education and sex 2000
155	Tabell 9 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp, ålder och kön 2000	Average monthly salary by occupational group, age and sex 2000
194	Tabell 10 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp, region och kön 2000	Average monthly salary by occupational group, region and sex 2000
211	Tabell 11 Lönespridning och genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp och kön 2000	Salary dispersion and average monthly salary by occupational group and sex 2000
233	Tabell 12 Genomsnittlig månadslön och kompletterande information efter yrkesgrupp 2000	Average monthly salary and additional information by occupational group 2000
255	Tabell 13 Tidsserier: Genomsnittlig månadslön och kvinnors lön i procent av mäns lön efter sektor 1992–2000	Time series: Average monthly salary and women's salary as a percentage of men's salary by sector 1992–2000
257	Uppläggnig och genomförande	Organisation and implementation
257	Statistiska storheter	Statistical quantities

257	Objekt och population	Object and population
259	Spridningsvariabler	Dispersion variables
262	Målvariabel	Target variable
264	Statistiska mått	Statistical measures
265	Mättidpunkt / mätperiod	Time of measurement / period of measurement
266	Jämförbarhet över tiden	Comparability over time
267	Undersökningsmetod	Method used in the survey
268	Undersökningens tillförlitlighet	Reliability of the survey
272	Förteckning över yrkesgrupper enligt Standard för svensk yrkesklassificering 1996 (SSYK)	List of occupational groups in accordance with the Swedish Standard Classification (SSYK)
275	Källor	Sources

Sammanfattning

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda är 20 300 kronor. Kvinnornas genomsnittliga månadslön uppgår till 18 300 kronor och männens till 22 200 kronor.

Medianlönen för samtliga anställda är 18 100 kronor. För kvinnorna är medianlönen 17 000 kronor och för männen 19 400 kronor.

Inom offentlig sektor är den genomsnittliga månadslönen 18 900 kronor och inom privat sektor 20 900 kronor.

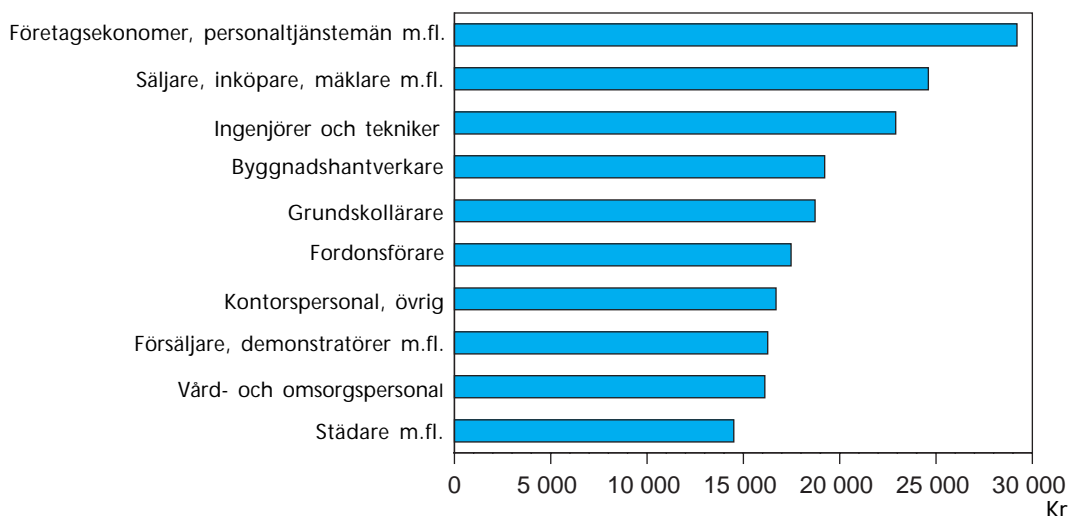
Anställda med förgymnasial utbildning har en genomsnittlig månadslön på 17 700 kronor. De med gymnasial utbildning har 18 600 kronor och de med eftergymnasial utbildning 24 300 kronor.

I Stockholmsregionen är den genomsnittliga månadslönen betydligt högre än för samtliga anställda, 22 700 kronor jämfört med 20 300 kronor.

Den genomsnittliga månadslönen för anställda i åldrarna 18–24 år är 15 500 kronor. Anställda i åldrarna 35–44 år har en lön på 21 100 kronor och de mellan 55–64 år har en lön på 21 300 kronor.

I diagram 1 redovisas genomsnittlig månadslön för de tio största yrkesgrupperna. I dessa tio grupper återfinns 26 % av det totala antalet anställda på arbetsmarknaden. Den största yrkesgruppen är "vård- och omsorgspersonal". I den gruppen återfinns 420 200 anställda, vilket motsvarar 12 % av det totala antalet anställda på arbetsmarknaden. Den genomsnittliga månadslönen i denna grupp är 16 100 kronor.

Diagram 1 Genomsnittlig månadslön för de största yrkesgrupperna

Summary

This book presents findings on salaries throughout the economy. The data come from five different sources. Three of these pertain to the public sector and are total surveys. The other two sources are based on enterprise surveys covering the private sector. The reporting period differs between different sources.

The average monthly pay for all employees was SEK 20 300. Female salary is on average SEK 18 300 per month and male salaries averaged SEK 22 200 per month.

The median for all employees was SEK 18 100. For women the median was SEK 17 000 and for men SEK 19 400.

The average monthly salary in the public sector came to SEK 18 900, while the average for the private sector was SEK 20 900.

Employees with only elementary school education received an average monthly salary of SEK 17 700. The average monthly salary for employees who had completed upper secondary education was SEK 18 600 and employees with postgraduate education averaged SEK 24 300 per month.

The largest occupational group consists of personal care and related workers. About 420 200 employees belong to this group, which corresponds to 12 per cent of total employment. The average monthly salary for this group was SEK 16 100.

Inledning

Syftet med denna publikation är att ge en översiktlig och jämförbar statistik om lönestrukturen på hela arbetsmarknaden.

För den enskilde har lönen stor betydelse för inkomsten och levnadsförhållandena. Det finns därför ett stort allmänintresse av information om löner: lönenivå, löneutveckling, lönespridning och lönestruktur.

Lönestatistiken beskriver prisbildningen på arbetsmarknaden. För att förklara variation i individuell lön eller variation mellan grupper används olika förklaringsfaktorer. Yrke är den faktor som har högst förklaringsvärde för löneskillnader mellan personer. En annan viktig faktor är utbildning. Även ålder har fått stort utrymme, eftersom den samvarierar med yrkeserfarenhet, något som anses påverka produktiviteten, och därmed lönen, positivt.

I boken beskrivs även löneskillnader mellan kvinnor och män. För att göra detta används faktorer som bidrar till att förklara skillnader i kvinnors och mäns lön. Kvinnor och män väljer t. ex. ofta olika utbildningsinriktningar, vilket leder fram till skilda yrken som återfinns inom olika sektorer på arbetsmarknaden. Dessa skillnader i bakgrundsfaktorer ger upphov till skillnader i lön mellan kvinnor och män.

För att spegla könsuppdelningen på arbetsmarknaden används således faktorer som utbildning, yrke och sektor. I vilken grad löneskillnaderna beror på diskriminering framgår inte av statistiken. För att svara på den frågeställningen krävs en noggrannare analys av materialet, där diskriminering kan vara en av flera tänkbara orsaker till löneskillnader.

Publikationen kan användas som underlag för beslut av arbetsmarknadens aktörer samt för utredningsarbete och forskning. Statistiken kan även användas som utvärderings- och planeringsunderlag för t.ex. lönestrukturanalys och lönejämförelser mellan olika grupper på arbetsmarknaden, t.ex. kvinnor och män.

Den årliga lönestatistiken som produceras av SCB på uppdrag av Medlingsinstitutet skall vara objektiv och allmäninformativ. Huvudsakliga användare är ekonomiska bedömare, allmänheten och massmedia, företag och organisationer - även internationella genom Eurostat - samt användare av jämställdhetsstatistik och forskare.

Observera att inkomst och lön är två skilda begrepp

Inkomsten påverkas bland annat av arbetstidens längd och inkluderar även kapitalinkomster. Det innebär att två personer med samma timlön kan ha olika inkomster, beroende på sin sysselsättningsgrad och eventuell övertid.

De löneuppgifter som ligger till grund för denna bok räknas alltid om till heltidslön och är således inte beroende av arbetstiden.

Viktigt att veta om uppläggning och genomförande

Den här publikationen är en sammanställning av de årliga löneundersökningarna för primärkommunal, landstingskommunal, statlig och privat sektor. Undersökningen avseende privat sektor är uppdelad på arbetare respektive tjänstemän, men här redovisas de tillsammans.

Undersökningarna för *offentlig sektor* är totalundersökningar

Undersökningen för *privat sektor* är en urvalsundersökning

Vid en urvalsundersökning skattas undersökningspopulationens variabler utifrån stickprovet. Skattningar är alltid behäftade med en viss osäkerhet. Då offentlig sektor är totalundersökt är osäkerheten i uppgifterna lägre än i privat sektor.

Alla redovisade löner är uppräknade till att avse heltid

Arbetarnas lön presenteras av tradition som lön per timme. För att uppnå jämförbarhet med löneuppgifterna för tjänstemän och övriga löntagare, räknas lönerna för de arbetare som är timavlönade om till heltidsmånadslöner genom att multiplicera timlönen med antal timmar per månad. För att kunna beräkna en riktig månadslön krävs att man vet hur många timmar per månad en heltidstjänst motsvarar för respektive person. Till och med 1999 saknades den uppgiften för stora delar av arbetarna inom privat sektor. Vid uppräkning av timlöner till månadslöner har t.o.m. 1999 ett antagande om 165 timmar per månad använts, vilket är ett genomsnitt för en heltidstjänst inom offentlig sektor.

Från och med 2000 års undersökning finns uppgifter om hur många timmar per månad en heltidstjänst motsvarar för alla arbetare inom privat sektor. Genomsnittet för en heltidstjänst för arbetare i privat sektor ligger på drygt 171 timmar per månad. Därmed visar det sig att det gamla antagandet om 165 timmar per månad var en underskattning. Detta medför att löneökningen för arbetarna i privat sektor mellan 1999 och 2000 delvis beror på förändringen i hur timlöner räknas om till månadslöner. I tabell 13 har därför både det nya och gamla sättet att beräkna månadslönerna använts.

Faktorer som påverkar lönen

I figur 1 visas en schematisk modell över viktiga förklarande faktorer i lönebildningsprocessen. Individens egenskaper, jobb/yrke och företag är de faktorer som inverkar mest på den individuella löns storlek. I anslutning till var och en av dessa har ytterligare ett antal faktorer specificerats. I boken redovisas lön efter några av de viktigaste av dessa faktorer t.ex. utbildning, yrke och ålder. På sidorna 12–36 görs en kort beskrivning av hur dessa faktorer påverkar lönen.

Figur 1 Schematisk modell över lönepåverkande faktorer

